

Oppsummering DRI 1001

DRI1001 – Digital forvaltning

- Digitaliseringsprogrammet
- Datasystemer og informasjonssystemer
- IKT i offentlig virksomhet
- IKT-baserte saksbehandling og beslutningsprosesser
- Andre temaer – etter ønske?

DRI 1001 Oppsummering Arild Jansen, AFIN

Regjeringens strategiske valg for fremtidens digitale forvaltning bygger på følgende

- Digital kommunikasjon skal være hovedregel (digitalt førstevalg)
- Forvaltningen skal tilby helhetlige og brukervennlige tjenester
- Innlogging til offentlige netjtjenester skal være enkelt og trygt
- Alle innbyggere og bedrifter skal få postkassen sin
- Innbyggere og bedrifter skal få varsling om nye tjenester
- Innbyggere skal få hjelp til å finne frem i offentlige tjenester
- Utvikling av IKT-løsninger skal sees i sammenheng med arbeidsprosesser og organisering
- Hensyn til personvern og informasjonssikkerhet skal være sentrale
- Digitaliseringstiltak som har betydning for næringslivet skal prioriteres

Felles tekniske løsninger

- Altinn som teknisk plattform
- Felles løsning for eID
- Digital postkasse
- Kontaktinformasjon ett sted
- Felles offentlige registre (*grunndataregistre*)
 - Folkeregistret (Opplysninger om alle innbyggere)
 - Enhetsregistret (opplysninger om næringslivet og offentlige etater)
 - Matrikkelen (Opplysninger om eiendommer mm)
- ... flere etter hvert
- se <http://www.difi.no/>,
- mer konkret: <http://www.difi.no/digital-forvaltning>

} Nødvendig for å realisere digitalt førstevalg og sikker samhandling

Oppsummering DRI 1001

Noen hovedtrekk ved statens styring av IKT-bruk

Desentralisering og sektorisering

- Hver enkelt statlig virksomhet har ansvar for sin egen IKT-bruk
 - Omfatter både planlegging, utvikling/kjøp og bruk i egen oppgaveløsning
 - Må følge lover og regelverk
 - Generelt lovverk (Offentlighet, Forvaltningslov, Arkivlov,...)
 - Fagspesifikk lov, f eks. Lånekassen underlagt *Lov om utdanningsstøtte*
 - Hver fagdepartement har overordnet ansvar for bruk av IKT innen sin sektor
 - Godkjenne større investeringer og utviklingsarbeider
 - Vurdere behov for infrastrukturtiltak og andre spesielle forhold
 - Stortinget har overordnet myndighet vedr. budsjett, lovendring, etc.
 - Avklares gjennom St. prp 1 (budsjett etc.), ev. egne proposisjoner
- Hver kommune og fylkeskommune velger sin egne IKT-løsninger og IKT-organisering
- Det er imidlertid en del statlige pålegg som styrer kommunenes IKT-løsninger
 - Lover og regler
 - Pålegg om innrapportering (f eks. økonomi, miljø, ...)
 - Styring innen de enkelte sektorer (f eks. helse, skole,)

DRI 1001 Oppsummering Arild Jansen , AFIN

En datamaskin er IKKE bara data (alene) !!!!

En datamaskin

Kan være i så mange ulike enheter

Program :

- Sekvens av instruksjoner (Algoritme) som utfører en "oppgave"
- Programmer styrer aktivitetene som datamaskin utfører
- Programmer må (som regel) ha inn-data for å produsere et resultat.

Data:

- Alle typer opplysninger (tekst, bilder,...) på digital og binær form. Data er lagret ved tegnene 0 og 1
- Data kan være tall, tekst, lyd, bilder eller en kombinasjon. Data kan være ustrukturerte (f eks eller i en eller annet struktur i et register)
- Data lagres i datamaskinen i form av (data) *filer*, som kan fram finnes gjennom et navn, f eks. C:\afin\DRI1001

5

Formalisering og datamaskinprogrammer

- Datamaskiner skal utføre nøyaktig det som da(maskin)programmet gir instruksjoner om å gjøre (og bare det, heldigvis)
 - Forutsetter at instruksjonene er entydige
 - Forutsetter at dataene kan tolkes entydig
 - Forutsetter at det ikke er feil i programmer eller data
- Vi må derfor formulere instruksjoner på en formalisert form, dvs. følge fastsatte regler og formater som er definert i et programmeringsspråk.
 - Vi må fortelle datamaskinen hvilket språk vi faktisk bruker i en gitt situasjon
 - Vi må skrive instruksjoner i samsvar med en entydig «oppskrift» (algoritme)
- Vi må «mate inn» data nøyaktig slik det aktuelle dataprogrammet forutsetter at dataene angis

DRI1001 Høst 2014 Arild Jansen

6

Oppsummering DRI 1001

Formalisering av data

- Ikke naturgitt hvordan "ting i verden" skal representeres som tekst, koder, datastrukturer..
- Formalisering innebærer å tillegge informasjon en entydig betydning, blant annet gjennom koder og formater
- Hvem bestemmer hvilke koder og formater som brukes, f.eks for :
 - Personnr
 - Navn (fornavn, mellomnavn, etternavn)
 - Telefonnr (nasjonalt og internasjonalt)
 - Postadresse
 - Kart-data (Gr/bnr), GPS-koordinater
 - Sykdomskoder, som bl. annet brukes av sykehusene

På alle områder i samfunnet baseres vi oss i dag på standardiserte koder, både nasjonalt og internasjonalt

DRI 1001 Arild Jansen, AFIN

Noen typer informasjonssystemer i forvaltningen (1)

- **Intern-administrative systemer** (økonomi/regnskap, arkiv...)
- **Fagsystemer:** Beslutnings(støtte)-systemer knyttet til Normalt ikke regelverk, f eks. Skatteberegning, NAV, Lånekassa, St tilgjengelig for
- **Registre og databasesystemer** (Folkeregisteret, Mat innbyggere, ..)
- **Rene «informerende» nettsider** (en-veis formidling, eks. laste ned PDF-filer) og **interaktive** (to-veis kommunikasjon) f Tilgjengelig via hjelpetjenester på mange nettsider (f eks. støttekal nett-basert
- **Nettbaserte, automatiserte søknadsbehandling** el grensesnitt Elektronisk. sjølmelding,...). Omfatter også fagsystemer

Hva med sosiale medier som Facebook, Twitter etc inngår de i forvaltningen IS ??

DRI1001 Høst 2014 Arild Jansen

8

IKT-baserte systemer i forvaltningen

- Knyttet til den enkelte etats spesielle saksområde
- Hjemlet i *særlov(er)* med forskrifter og annet regelverk
 - Eks: SO, Lånekassa, NAV, Skatt, Studentweb
- Et fagsystem skiller seg fra "vanlige" kontorstøtte-systemer ved at de hjemlet i og basert på et spesifikt regelverk
- Et fagsystem vil (som oftest) ha formalisert (fortolket) og helt eller delvis automatisert en eller flere rettsregler.
 - Beslutningsstøtte innebærer at saksbehandler fatter avgjørelse, basert på data og forslag til beslutninger fra fagsystemet
 - Automatisering innebærer at fagsystem fatter en avgjørelse uten at noen saksbehandler er (direkte) involvert

9

Oppsummering DRI 1001

